

Helsingfors stads regionala elev- och studerandevårdsplan

Helsingfors

Innehållsförteckning

Helsingfors stads regionala elev- och studerandevårdsplan	1
1. Inledning	3
2. Elev- och studerandevårdens helhet	4
2.1 Lagstiftningsbakgrund	5
2.2 Studerandes rätt till elev- och studerandevårdens tjänster	6
3. Den regionala samarbetsgruppen för elev- och studerandevård	6
4. Mål och principer för hur ordnandet av elev- och studerandevårdstjänster genomförs regionalt.....	7
4.1 Mål för ordnandet av elev- och studerandevårdstjänster.....	7
4.2 Principer för ordnande av elev- och studerandevårdstjänster.....	8
5. Samarbetsplan för genomförande av elev- och studerandevårdens helhet	9
5.1 Strukturer för samverkan	9
5.2 Informationsutbyte	10
5.3 Samarbete inom elev- och studerandevården mellan Helsingfors stad och utbildningsanordnarna	10
5.4 Tjänster som Helsingfors stad ansvarar för att ordna	11
6. Utbildningsanordnarnas bedömningar av det totala behovet av elev- och studerandevårdstjänster samt av andra nödvändiga åtgärder	13
7. Plan för inriktning av elev- och studerandevårdstjänsternas resurser	14
8. Åtgärder för genomförande och uppföljning av den regionala elev- och studerandevårdsplanen.....	15
Bilagor	16
Bilaga 1. Lagar och förordningar som förknippas med den regionala elev- och studerandevårdsplanen.	16
Bilaga 2. Servicelöftet Vi gör saker tillsammans	17

1. Inledning

Helsingfors stad ansvarar för att ordna tjänster inom social-, hälsovårds- och räddningssektorn. Detta innebär att social-, hälsovårds- och räddningssektorn ansvarar för att ordna de kurator- och psykologtjänster samt skol- och studerandehälsovårdstjänster som ingår i elev- och studerandevårdens helhet. Fostrans- och utbildningssektorn producerar kurator- och psykologtjänsterna enligt det samarbetsavtal som vi har utarbetat samt ansvarar för tjänsternas genomförande. På samma sätt som inom de övriga välfärdsområdena finansieras tjänsterna av staten.

Eftersom det utöver Helsingfors stads fostrans- och utbildningssektor finns flera andra utbildningsanordnare som är verksamma inom vårt område är Helsingfors exceptionell som utbildningsanordnare. Detta gäller både förskoleundervisningen, den grundläggande utbildningen och andra stadiet. Tillsammans med de övriga utbildningsanordnarna erbjuder vi omfattande och mångsidig utbildning från förskoleundervisningen till andra stadiet i Helsingfors område.

I Helsingfors finns 168 av stadens egna förskoleenheter, 102 grundskolor, 15 gymnasier samt en yrkesläroinrättning. Utbildning i Helsingfors område ordnas även av totalt 27 privata skolor, stats- och universitetsägda grundskolor, avtalsskolor och gymnasier och 23 privata anordnare av yrkesutbildning. Dessutom ordnas förskoleundervisning vid 51 privata daghem. Helsingfors stad samarbetar tätt med utbildningsanordnarna i området för att ordna elev- och studerandevårdens helhet.

Vårt mål är att garantera upplevelsen av en säker, jämlik och hälsofrämjande lärmiljö för alla studerande. Vi främjar gott lärande, välbefinnande och en hållbar framtid. Uppnåendet av dessa mål stöds av ett planmässigt elev- och studerandevårdsarbete mellan de olika aktörerna i Helsingfors område.

Vi strävar efter ett gott och smidigt samarbete mellan Helsingfors stad och utbildningsanordnarna i området för att ordna elev- och studerandevårdens helhet. Genom samarbetet vill vi säkerställa högkvalitativa och jämlika tjänster för alla studerande. Det är viktigt att säkerställa vårdnadshavarnas delaktighet i detta arbete.

I denna plan beskriver vi hur vi styr det planmässiga elev- och studerandevårdsarbetet och det regionala samarbete med hjälp av vilket vi stöder de studerandes lärande, välbefinnande, delaktighet och säkerhet under hela lärstigen. Vi beskriver verksamheten för den regionala samarbetsgruppen för elev- och studerandevård samt målen och principerna för det regionala

genomförandet av elev- och studerandevårdstjänsterna i Helsingfors. Planen innefattar också bedömningar av det totala behovet av elev- och studerandevårdstjänster och övriga eventuellt nödvändiga åtgärder enligt det som har framkommit av elev- och studerandevårdsplanerna för utbildningsanordnarna i Helsingfors område.

Vi beskriver elev- och studerandevårdens roll och uppgifter som förebyggande, gemensamma och individuella tjänster i enlighet med lagstiftningen. Dessutom beskriver vi de uppföljande åtgärder som vidtas för att övervaka genomförandet och uppdatera den regionala elev- och studerandevårdsplanen.

Denna regionala elev- och studerandevårdsplan grundar sig på utbildningsanordnarnas elev- och studerandevårdsplaner och har utarbetats av den regionala samarbetsgruppen för elev- och studerandevård. I planen talar vi om barn då det gäller förskoleundervisningen, elever då det gäller den grundläggande utbildningen och studerande då det gäller utbildningen på andra stadiet, men när vi talar om alla utbildningsnivåer gemensamt använder vi ordet studerande. När vi talar om statens skolor eller universitetsskolor och privata utbildningsanordnare gemensamt använder vi termen privata utbildningsanordnare.

2. Elev- och studerandevårdens helhet

Med elev- och studerandevård avses främjande och upprätthållande av den studerandes goda lärande, goda psykiska och fysiska hälsa samt sociala välbefinnande, och verksamhet inom lärgemenskaperna som ökar förutsättningarna för dessa (lagen om elev- och studerandevård 3 §).

Elev- och studerandevården är i första hand ett förebyggande samhällsarbete. Den gemensamma elev- och studerandevården är en gemensam uppgift för alla som arbetar i lärgemenskapen. Elev- och studerandevården genomförs som ett planmässigt samarbete mellan fostrans- och utbildningssektorn och aktörer inom social-, hälsovårds- och räddningssektorn och de studerande och deras vårdnadshavare samt vid behov med andra samarbetsparter. Dessutom har de studerande rätt till individuella elev- och studerandevårdstjänster, exempelvis rådgivningstjänster för förskolebarn, skol- och studerandehälsovård samt kurators- och psykologtjänster.

Helsingfors stad ansvarar för att ordna elev- och studerandevårdstjänster, men privata utbildningsanordnare kan skaffa elev- och studerandevårdstjänsterna antingen helt eller delvis av Helsingfors stad, eller ordna dem självständigt. Både Helsingfors stad och de övriga

utbildningsanordnarna styrs av samma lagar och förordningar, och elev- och studerandevården ordnas med stöd av dessa. Dessutom kan de övriga utbildningsanordnarna ha egna strategiska eller andra överenskomna tyngdpunkter, mål och principer för hur elev- och studerandevården ska ordnas.

2.1 Lagstiftningsbakgrund

Lagen om elev- och studerandevård (13 a §) innehåller bestämmelser om den regionala elev- och studerandevårdsplanen och dess innehåll. Enligt lagen ska Helsingfors stad för varje fullmäktigeperiod ha en regional elev- och studerandevårdsplan som styr anordnandet av de regionala elev- och studerandevårdstjänsterna i Helsingfors. I den regionala elev- och studerandevårdsplanen ska tillgodoseendet av de studerandes språkliga rättigheter i elev- och studerandevårdstjänsterna beaktas.

Den regionala elev- och studerandevårdsplanen godkänns av Helsingfors stadsfullmäktige och den ska ses över vid behov. Den fogas till den regionala välfärdsplanen för barn och unga som i Helsingfors är en del av Helsingfors välfärdsplan. Välfärdsplanen genomförs av Helsingfors stads samtliga sektorer i samarbete med stadens partner. En förteckning över de lagar som är förknippade med den regionala elev- och studerandevårdsplanen och som planen gäller finns i bilaga 1.

Lagen om elev- och studerandevård tillämpas på:

- barn i förskoleundervisning och elever i den grundläggande utbildningen
- gymnasiestuderande och studerande inom utbildning som leder till yrkesexamen (även läroavtalsstuderande)
- läropliktiga som studerar inom utbildning som leder till yrkesexamen
- förberedande undervisning för den grundläggande utbildningen som ordnas för invandrare
- studerande vid vuxengymnasier som avlägger den grundläggande utbildningens lärokurs
- gymnasiestudier för läropliktiga som studerar enligt läroplanen för vuxna
- studerande i utbildning som handleder för examensutbildning (Hux)
- studerande i utbildning som handleder för arbete och ett självständigt liv (TELMA)
- läropliktiga studerande vid folkhögskolor (även läropliktiga som deltar i integrationsutbildning för vuxna invandrare).

Utöver ovan nämnda utbildningar har även övriga utbildningar som enligt lagen om studiestöd (65/1994) berättigar till studiestöd rätt till elev- och studerandevårdstjänster. Förutom till studerande som avlägger yrkesinriktad grundexamen erbjuds elev- och studerandehälsovård även till studerande som avlägger yrkes- eller specialyrkesexamina. Läroavtalsstuderande omfattas i regel av företagshälsovårdens tjänster.

2.2 Studerandes rätt till elev- och studerandevårdens tjänster

En studerande har rätt till avgiftsfri elev- och studerandevård som stödjer lärandet och som så tidigt som möjligt förebygger hinder för lärandet, inlärningsssvårigheter och andra utmaningar i anknytning till studierna (lagen om elev- och studerandevård 6 §). En studerande har dessutom rätt till lättillgängliga och närbelägna individuella elev- och studerandevårdstjänster samt rätt att få elev- och studerandevårdstjänster och en elev- och studerandehälsojournal på sitt eget modersmål, antingen finska eller svenska.

Elev- och studerandevården genomförs i första hand som gemensam elev- och studerandevård och är en del av förskoleundervisningens, skolornas och läroinrättningarnas läroplaner och verksamhetskultur. Den utvecklas och genomförs av daghemmets föreståndare eller skolans eller läroinrättningens rektor/utbildningschef, och med beaktande av de studerandes behov. Varje dag bygger vi genom vårt gemensamma arbete upp en trygg gemenskap för barnen och de unga i förskoleundervisningen, skolan och vid läroinrättningarna.

Om en studerande har behov av individuell elev- och studerandevård svarar vi i Helsingfors på detta genom att i första hand ordna elev- och studerandevårdstjänsterna i skolorna och läroinrättningarna eller i närheten av dessa. Vi erbjuder lokaler som är ändamålsenliga för att ordna tjänsterna. Om det inte går att erbjuda lokaler i skolan eller läroinrättningen, ordnar vi tjänsterna i daghemmets, skolans eller läroinrättningens omedelbara närhet. Om det på grund av de studerandes behov, tjänsternas kvalitet, patientsäkerheten eller någon annan därmed jämförbar orsak är ändamålsenligt kan elev- och studerandehälsovårdens tjänster av motiverade skäl även ordnas på andra verksamhetsställen som tillhandahåller elev- och studerandehälsovårdstjänster.

Inom den individuella elev- och studerandevården ska en studerande ges möjlighet till ett personligt samtal med en psykolog eller kurator senast den sjunde arbetsdagen vid läroinrättningen efter det att den studerande har begärt detta. I brådskande fall ska dessutom möjligheten till diskussion ordnas samma eller följande arbetsdag. Bedömningen av hur brådskande behovet är görs alltid av en expert. Elev- och studerandehälsovårdaren har dagligen en öppen mottagningstid, till vilken de studerande kan komma utan tidsbeställning.

3. Den regionala samarbetsgruppen för elev- och studerandevård

I enlighet med lagen om elev- och studerandevård (14 a §) har vi i Helsingfors bildat en regional samarbetsgrupp för elev- och studerandevård (tillsatt genom kanslichefens beslut 18.8.2023 § 122). Gruppens lagstadgade uppgifter inkluderar att för Helsingfors stadsfullmäktige bereda en regional elev- och studerandevårdsplan och att följa upp och utvärdera genomförandet av planen. Gruppen ska dessutom behandla frågor som gäller samarbetet mellan Helsingfors stad och utbildningsanordnare som är verksamma inom Helsingfors område. I Helsingfors utför den regionala styrgruppen för elev- och studerandevård även uppgifterna för Helsingfors stads utbildningsanordnares styrgrupp för elev- och studerandevård.

Den regionala samarbetsgruppen för elev- och studerandevård innefattar representanter för fostrans- och utbildningssektorn, social-, hälsovårds- och räddningssektorn, privata skolor, avtalsskolor, statens skolor, universitetsägda skolor och läroinrättningar, vårdnadshavare och studerande samt en representant för den tredje sektorn. Representanterna har utsetts på det sätt som fastställs i lagen och på basis av deras arbetsuppgifter och ställning.

Samarbetsgruppen kan vid behov till sina möten kalla andra experter som är relevanta för de frågor som behandlas.

Om ansvar eller roller i organisationen ändras eller lagstiftningen kräver det kompletteras eller ändras vid behov sammansättningen för den regionala samarbetsgruppen för elev- och studerandevård. Den regionala samarbetsgruppen för elev- och studerandevård sammanträder regelbundet och vid behov.

4. Mål och principer för hur ordnandet av elev- och studerandevårdstjänster genomförs regionalt

I detta kapitel beskriver vi målen och principerna för hur ordnandet av elev- och studerandevårdstjänsterna genomförs regionalt. Målen och principerna grundar sig på elev- och studerandevårdsplanerna för utbildningsanordnare inom Helsingfors stads område. Varje utbildningsanordnare fastställer mer exakta mål och principer för genomförandet av elev- och studerandevården i sina egna elev- och studerandevårdsplaner samt i sina verksamhetsplaner. Privata utbildningsanordnare kan om de önskar främja stadens mål inom sin egen verksamhet.

4.1 Mål för ordnandet av elev- och studerandevårdstjänster

I egenskap av aktörer inom elev- och studerandevården har vi i Helsingfors stad förbundit oss till målen för främjande av välfärd och hälsa (HYTE) som grundar sig på stadsstrategin. Vårt mål är att begränsa skillnaderna i välfärd och hälsa och minska ojämlikheten. Prioriteringarna inkluderar psykiskt välbefinnande, hobby och fritid, motion, sunda levnadsvanor samt goda befolkningsrelationer och en trygg och vacker stad.

I den gemensamma elev- och studerandevården betonar vi byggandet av en trygg lärgemenskap, målmedvetet förebyggande av ensamhet, stärkande av gemenskapskänslan samt empatisk växelverkan. Vårt övergripande välbefinnandearbete omfattar dessutom att stärka de studerandes och vårdnadshavarnas delaktighet samt att främja motion. I den individuella elev- och studerandevården förtydligar vi servicekedjorna och tillgången på vård genom samarbete mellan de olika sektorerna. Vi ökar samarbetet med vårdnadshavarna och säkerställer smidiga övergångar på lärstigen samt stärker det sektorsövergripande samarbetet.

Vårt mål är att utbildningsanordnarnas, sektorernas och de övriga aktörernas samarbete inom elev- och studerandevården ska vara gott och smidigt. Målet är dessutom enhetlig och jämlik service oberoende av utbildningsanordnaren.

4.2 Principer för ordnande av elev- och studerandevårdstjänster

Vår viktigaste princip är barnets och den ungas bästa. Detta innebär att elev- och studerandevårdens tjänster är tillgängliga på finska och svenska, i rätt tid och nära barnen och de unga. Vi säkerställer att jämlikheten uppnås, och inkluderar de studerande och vårdnadshavarna i diskussionen om hur elev- och studerandevårdstjänsterna ska ordnas.

Vi önskar även satsa på att stärka de studerandes och vårdnadshavarnas delaktighet i elev- och studerandevårdsarbetet. Detta uppnår vi genom ett fungerande samarbete mellan hem och skola och genom att beakta de studerande i all verksamhet i studiegemenskaperna både på finska och svenska.

Vårt ledarskap och vår verksamhet bygger på kunskap

I Helsingfors stad leder och styr vi ordnandet av elev- och studerandevårdstjänster med hjälp av information. Den gemensamma elev- och studerandevården styrs av information om gemenskapens välbefinnande, och vi får information exempelvis från enkäten Hälsa i skolan, TEA-viisari, de omfattande hälsokontrollerna samt den mångprofessionella inspektionen av skolans och läroanstaltens miljö som utförs vart tredje år. Dessutom följer vi i Helsingfors stad upp ordnandet av och tillgången på individuella elev- och studerandevårdstjänster genom att granska tiderna för tillgång på tjänster, huruvida tidsfristernas genomförande har uppfyllts

samt remissernas genomloppstid. I Helsingfors följer vi också upp information om kommuninvånarnas levnadsförhållanden och välbefinnande. Denna information sammanställs en gång per fullmäktigeperiod i rapporten Helsingfors nuläge och utveckling, och motsvarar Helsingfors välfärdsberättelse (HYTE-barometern).

5. Samarbetsplan för genomförande av elev- och studerandevårdens helhet

I vår stad finns det flera sektorsövergripande arbetsgrupper som främjar stadens gemensamma välfärd och hälsa. Arbetsgrupperna arbetar med olika ämnen som anknyter till hälsa och välfärd och främjar Helsingfors stads strategiska mål samt genomför de olika sektorernas planer. Arbetsgrupperna innefattar även aktörer utanför staden. Dessutom kan arbetsgrupperna delta i exempelvis förhandsbedömningar, avge utlåtanden och utarbeta välfärdsberättelser. Ett planmässigt samarbete främjar de studerandes välbefinnande och hälsa.

Med hjälp av denna nätverkshelhet strävar vi efter att tjänsterna styrs och utvecklas genom samarbete mellan de olika sektorerna och aktörerna, och att eventuella brister i tjänstesystemet observeras i ett tillräckligt tidigt skede. Vi säkerställer också en tillräcklig tillgång på svenskspråkiga tjänster.

5.1 Strukturer för samverkan

Av Helsingfors stad förutsätter lagstiftningen om ordnande av social- och hälsovård ett tätare samarbete och mer dialog med de olika sektorerna (Lagen om ordnande av social- och hälsovård 612/2021, 6 §). I Helsingfors finns följande lagstadgade sektorsövergripande grupper för främjande av välfärd och hälsa:

- Utbildningsanordnarens styrgrupp för elev- och studerandevård (numera även den regionala samarbetsgruppen för elev- och studerandevård)
- Skolans eller läroinrättningens gemensamma elev- och studerandevårdsgrupp eller förskoleundervisningens regionala elevvårdsgrupp
- Organ för förebyggande rusmedelsarbete
- Styrnings- och servicenätverk för unga
- Ungdomsrådet
- Funktionsrättsrådet

I Helsingfors har vi sammanslagit den regionala samarbetsgruppen för elev- och

studerandevård och Helsingfors stads utbildningsanordnares styrgrupp för elev- och studerandevård, varvid den regionala samarbetsgruppen för elev- och studerandevård också utför de lagstadgade uppgifterna (lagen om elev- och studerandevård 14 §) för utbildningsanordnarens styrgrupp för elev- och studerandevård. Dessa uppgifter beskrivs närmare i elev- och studerandevårdsplanen för den utbildning som ordnas av Helsingfors stad, och verksamheten för den regionala samarbetsgruppen för elev- och studerandevård beskrivs närmare i kapitel 3.

För uppföljningen av samarbetsavtalet gällande elev- och studerandevården mellan social-, hälsovårds- och räddningssektorn och fostrans- och utbildningssektorn har dessutom inrättats en styrgrupp för elev- och studerandevårdssamarbetet, vars uppgift det är att främja samverkan, utveckla verksamhetens innehåll och följa upp kvaliteten, komma överens om den årliga budgeten samt följa upp ekonomin. Helsingfors stad ska minst en gång om året förhandla med HUS-sammanslutningen och med andra offentliga aktörer, privata företag och allmännyttiga samfund som i staden arbetar för att främja hälsa och välfärd om målen, åtgärderna, samarbetet och uppföljningen i fråga om främjandet av hälsa och välfärd.

5.2 Informationsutbyte

Informationsutbytet har en stor betydelse för ett smidigt samarbete. Hos oss grundar sig informationsutbytet på principer såsom öppenhet och insyn mellan olika aktörer för att ordna elev- och studerandevården. För att säkerställa ett smidigt samarbete ska arbetstagarna ha tillräcklig information om ansvaret för att ordna den regionala elev- och studerandevården samt om uppgiftsfördelningen.

Vi säkerställer ett flexibelt och smidigt informationsutbyte mellan de privata utbildningsanordnarna och Helsingfors stad. Tillsammans med utbildningsanordnarna säkerställer vi att aktuell information om elev- och studerandevården är lättillgänglig för studerande, vårdnadshavare och samarbetspartner. Vi uppdaterar bland annat regelbundet våra kommunikationskanaler.

5.3 Samarbete inom elev- och studerandevården mellan Helsingfors stad och utbildningsanordnarna

I Helsingfors samarbetar vi nära med utbildningsanordnarna. Olika samarbetsstrukturer har inrättats för att stödja samarbetet.

I egenskap av utbildningsanordnare skaffar Helsingfors stad förskoleundervisning av privata tjänsteproducenter. I dessa fall ansvarar Helsingfors stads social-, hälsovårds- och räddningssektor för ordnandet av förskoleundervisningens elev- och studerandevårdstjänster.

På stadsnivå samordnas, utvecklas och utstakas riktlinjerna för förskoleundervisningens elevvård av hela förskoleundervisningens sektorsövergripande elevvårdsgrupp.

Det är gruppens uppgift att komma överens om de allmänna principerna och strukturerna för samarbetet kring elev- och studerandevården, ordnandet av den praktiska verksamheten, den ömsesidiga arbetsfördelningen och ansvaren. Gruppens uppgifter inkluderar att komma överens om principerna och tillvägagångssätten för främjandet av gemenskapens hälsa och välfärd, och bedömningen av ett enskilt barns behov av stöd samt stödandet av barnet och hanteringen av barnets ärenden. Då det gäller förskoleundervisningen säkerställer vi även elev- och studerandevårdssamarbetet med hjälp av regionala nätverksmöten, vid vilka vi behandlar elev- och studerandevården och kommer överens om samarbete.

Även när det gäller den grundläggande utbildningen, gymnasieutbildningen och yrkesutbildningen ordnar vi regelbundna samarbetsmöten med de privata utbildningsanordnarna. Utöver samarbetsmötena sammankallar vi ett samarbetsforum för elev- och studerandevården inom den allmänbildande och yrkesinriktade utbildningen, där vi delar aktuell information, diskuterar gemensamt och vid behov kommer överens om gemensamma frågor i anknytning till elev- och studerandevården.

De privata utbildningsanordnarna har en egen frivillig riksomfattande styrgrupp för elev- och studerandevården i de privata skolorna. Gruppen möjliggör samarbete och nätverkande mellan icke-kommunala utbildningsanordnare i frågor som gäller elev- och studerandevården. Styrgruppen svarar för samarbetet med de kommuner där skolorna och läroinrättningarna är belägna. Styrgruppens verksamhet är en del av verksamheten för Privatskolornas Förbund rf.

5.4 Tjänster som Helsingfors stad ansvarar för att ordna

Nedan beskriver vi de elev- och studerandevårdstjänster som Helsingfors stads social-, hälsovårds- och räddningssektor ansvarar för. I Helsingfors faller barnrådgivningsverksamheten, skolhälsovården samt studerandehälsovården under social-, hälsovårds- och räddningssektorns familje- och socialtjänster (hälsovårdare) samt hälso- och missbrukartjänster (läkare). Kurator- och psykologtjänsterna produceras som en del av Helsingfors stads fostrans- och utbildningssektor. Tjänsterna ordnas på både finska och svenska.

Helsingfors stad är skyldig att ordna psykolog- och kuratorstjänster även för privata utbildningsanordnare. Privata utbildningsanordnare kan även välja att ordna tjänsterna delvis eller helt genom egen verksamhet. Social-, hälsovårds- och räddningssektorn producerar dock skol- och studerandehälsovårdstjänster för alla utbildningsanordnare. De tjänster som

beskrivs nedan samordnas flexibelt för att stödja de studerandes välbefinnande och hälsa.

Rådgivningsverksamhet

I barnrådgivningen följer man upp barnets tillväxt och utveckling, främjar barnets och hela familjens hälsa och välbefinnande samt stärker föräldraskapet. Vid behov ordnas stöd för barnet eller familjen genom sektorsövergripande samarbete och barnrådgivningen samarbetar med förskoleundervisningen i Helsingfors.

Skol- och studerandehälsovård

I skol- och studerandehälsovården är det Helsingfors stads grundläggande uppgift att stödja en möjligast sund tillväxt och utveckling för varje studerande, stärka förutsättningarna för lärande och ett sunt vuxenliv samt förebygga marginalisering. Skol- och studerandehälsovårdens grundläggande uppgift är att främja de studerandes hälsa, välbefinnande och studieförmåga samt att övervaka de hälsomässiga förhållandena i lärmiljön. Detta inkluderar hälso- och sjukvårdstjänster, mentalvårds- och rusmedelstjänster samt tjänster för sexuell hälsa.

Läkartjänster

De omfattande hälsokontroller som krävs enligt förordning 338/2011 genomförs av läkare på rådgivningsbyråerna och inom skol- och studerandehälsovården i samarbete med hälsovårdarna. Utöver de omfattande hälsokontrollerna är det viktigt att inrikta ytterligare extra kontroller och möten med barn och ungdomar samt familjer som har psykiska, sociala eller hälsomässiga problem eller bekymmer. Vid behov ordnas samarbetsmöten med andra aktörer som erbjuder hjälp och en övergripande gemensam plan utarbetas.

Kurator- och psykologtjänster

Kuratorn stöder de studerande samt deras vårdnadshavare med hjälp av socialt arbete både på gemensam och individuell nivå. Kuratorn erbjuder sitt stöd till exempel i situationer där studeranden ställs inför utmaningar som påverkar lärandet eller studierna, de sociala relationerna eller den allmänna livshantering.

Psykologens uppgifter omfattar arbete med individer och gemenskaper som främjar mental hälsa och välbefinnande samt inläring och studier, och som förebygger problem. Psykologens individ- och klientarbete omfattar utredning och utvärdering av frågor som gäller den studerandes utveckling, lärande och studier.

6. Utbildningsanordnarnas bedömningar av det totala behovet av elev- och studerandevårdstjänster samt av andra nödvändiga åtgärder

För att säkerställa tillräckliga resurser för den gemensamma och individuella elev- och studerandevården använder vi vid bedömningen av det totala behovet lokal uppföljningsinformation om de studerandes hälsa, välbefinnande och levnadsförhållanden. Vi beaktar bland annat antalet enheter, antalet studerande vid enheterna och verksamhetsmiljöns särdrag. Utbildningsanordnarnas egna bedömningar av det totala behovet av elev- och studerandevård beskrivs närmare i utbildningsanordnarnas elev- och studerandevårdsplaner.

Särdragen för Helsingfors beskrivs närmare i Helsingfors stads välfärdsplan. Vi har konstaterat att segregeringen av områden, en allt vanligare upplevelse av otrygghet samt en försämrad upplevelse av delaktighet bland barn och unga utgör utmaningar för främjandet av välfärd och hälsa. Brottslighet, våld, narkotikamissbruk och narkotikahandel samt konflikter mellan olika språk- och kulturgrupper ger även anledning till allmän oro. Dessa problem återspeglas också i daghemmens, skolornas och läroinrättningarnas vardag samt i det ökade behovet av elev- och studerandevård.

Enligt 2023 års enkät Hälsa i skolan har man i Helsingfors problem med ökade förseningar och frånvaro från undervisningen, ökad mobbning och ökat våldsamt beteende, ökad ensamhet, ökade upplevelser av sexuella trakasserier och ökade försök med narkotika bland de studerande. Dessutom observerar vi att det totala behovet av elev- och studerandevård ökar på grund av de långa vårdköerna inom den specialiserade sjukvården, vilket leder till att den individuella elev- och studerandevården belastas avsevärt.

I Helsingfors har vi skapat olika strukturella och verksamhetsrelaterade reformer med hjälp av vilka vi har förtydligat servicekedjorna och främjat barnens och de ungas välfärd och hälsa. Sådana reformer är bland annat familjecentermodellen, reformen av kultur- och fritidssektorns idrottsväsende, modellen för lågtröskeltjänster för barn, unga och familjer samt modellen för servicekedjor för mentalvårdstjänster för barn och unga. Genom att införa nya modeller strävar vi efter ett smidigt samarbete mellan elev- och studerandevården och övriga aktörer samt underlättar bedömningen och styrningen av servicebehovet.

För att det stöd som den studerande behöver ska vara tillräckligt och ges i rätt tid bedömer vi inriktning av elev- och studerandevårdstjänster enligt olika principer. Inriktningen av elev- och studerandevårdstjänster påverkas av områdets socioekonomiska ställning, antalet personer som behöver särskilt stöd samt andelen elever med ett främmande språk som modersmål. Behovet av dimensionering inom rådgivningsverksamheten och skol- och studerandehälsovården påverkas av systemets övergripande funktionalitet och tillgången på olika stödformer.

7. Plan för inriktning av elev- och studerandevårdstjänsternas resurser

I första hand är vår elev- och studerandevård ett förebyggande, gemensamt arbete som stöder elevernas välbefinnande och hälsa. Individuella kurator- och psykologtjänster ordnas i rätt tid enligt den studerandes behov. Inom skol- och studerandehälsovården erbjuds årliga hälsokontroller och vid behov övriga tjänster.

I Helsingfors har vi observerat enhetsspecifika och regionala skillnader i behovet av elev- och studerandevårdstjänster samt oroväckande fenomen i Helsingforsområdet och lärgemenskaperna. Då inriktningen av resurser planeras bör vi beakta att utbudet av tjänster ska inriktas efter behov i större utsträckning än för närvarande. Då det gäller inriktning av elev- och studerandevårdens resurser behöver vi flexibilitet, så att vi kan reagera i tid på olika fenomen som utmanar välbefinnandet.

Ett smidigt och gott samarbete mellan aktörerna i Helsingfors stads område är av största betydelse för en tillräcklig och behovsbaserad inriktning av resurserna. Det sektorsövergripande samarbetet är viktigt både för den gemensamma och individuella elev- och studerandevården och för hänvisningen till specialiserade tjänster. Vid inriktningen av resurser granskar vi även skolornas och läroinrättningarnas övergripande situation samt servicenätverkets särdrag.

Personaldimensioneringar

Då det gäller elev- och studerandevårdstjänsternas personaldimensioneringar följer vi i Helsingfors lagen om elev- och studerandevård (9 a §) och rekommendationerna från Institutet för hälsa och välfärd (THL). Vi granskar personaldimensioneringen som en regional helhet, och vid inriktningen av personalresurser beaktar vi förskoleundervisningens, skolornas och läroinrättningarnas olika behov. Då behovet av inriktning av elev- och studerandevårdens

personalresurser bedöms är elev- och studerandevårdens anställda centrala sakkunniga.

Tabellen nedan beskriver personaldimensioneringen i förhållande till antalet studerande.

Personaldimensioneringar (studerande/anställd)

	Förskole- undervisning	Grundläggande utbildning	Andra stadiet
Kuratorer	670	670	670
Psykologer	780	780	780
Hälsovårdare	320 (barn i rådgivningsåldern)	460	570
Läkare	2270 (barn i rådgivningsåldern)	2100	1800

Tabell 1 Dimensioneringar enligt lagen om elev- och studerandevård och THL:s rekommendationer.

8. Åtgärder för genomförande och uppföljning av den regionala elev- och studerandevårdsplanen

Alla aktörer i Helsingfors område ansvarar för genomförandet av den regionala elev- och studerandevårdsplanen. Genomförandet av den regionala elev- och studerandevårdsplanen följs upp av den regionala samarbetsgruppen för elev- och studerandevård. Planen är giltig enligt fullmäktigeperioder, och den ses över och uppdateras vid behov.

I den regionala samarbetsgruppen för elev- och studerandevård kommer vi att planera hur, med vilka mätare och hur ofta genomförandet av den regionala elev- och studerandevårdsplanen ska följas upp. I Helsingfors strävar vi efter att främja stadsbornas välfärd och hälsa med hjälp av olika plandokument, såsom denna regionala elev- och studerandevårdsplan.

Bilagor

Bilaga 1. Lagar och förordningar som förknippas med den regionala elev- och studerandevårdsplanen

Utöver lagen om elev- och studerandevård förknippas följande lagar med ordnande och styrning av elev- och studerandevården:

- Lag om grundläggande utbildning
- Lag om ett försök med tvåårig förskoleundervisning
- Gymnasielag
- Lag om yrkesutbildning
- Lag om utbildning som handleder för examensutbildning
- Hälso- och sjukvårdslag
- Lag om offentlighet i myndigheternas verksamhet
- Lag om patientens ställning och rättigheter
- Lag om klientens ställning och rättigheter inom socialvården
- Statsrådets förordning om rådgivningsverksamhet, skol- och studerandehälsovård samt förebyggande mun- och tandvård för barn och unga 338/2011
- EU:s dataskyddsförordning
- Dataskyddslag

Bilaga 2. Servicelöftet Vi gör saker tillsammans

Helsingfors stad

Norra Esplanaden 11–13
00170 Helsingfors
PB 1
00099 Helsingfors stad
Telefonväxel 09 310 1641

www.hel.fi